Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 6 czerwca 1933 r. 871.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

I n t e r w e n c j a m i n i s t r a Z a u n i u s a w s p r a w i e p o g w a ł c e n i a p r z e z N i e m c y m a ł e g o r u c h u g r a n i c z n e g o .Prasa litewska/z 2.VI.33/:1 czerwca r.b. poseł niemiecki w Litwie p.Zechlin odbył konferencję z litewskim ministrem Spraw Zagr.dr.Zauniusem w sprawie wprowadzonego przez burmistrza Tylży ograniczenia ruchu granicznego pomiędzy Litwą a Niemcami. Jak wiadomo, burmistrz tylżański zabronił mieszkańcom miasta zakupywania produktów żywnościowych w Poniemuniu /Kr.Kłajpedzki/. Poseł Zechlin wyraził ubolewanie z powodu pogwałcenia przez Niemców małego ruchu granicznego i oświadczył, iż burmistrz Tylży z własnej inicjatywy wydał rozporządzenie, ograniczające ten ruch. Poseł Zechlin zwrócił się telegraficznie do swego rządu, prosząc o zakaz takich rozporządzeń.

W toku rozmowy minister Zaunius powiadomił posła Zechlina, iż mieszkańcom Eitkun również zakazano przekraczania granicy dla zakupu produktów w Litwie.

W związku z pogwałceniem przez Niemcy umowy o małym ruchu granicznym poseł litewski w Berlinie dr.Szaulis doręczył w tych dniach niemieckimu ministrowi Spraw Zagr. von Neurathowi notę protestacyjną.

O r d e r y e s t o ń s k i e d l a d o s t o j n i k ó w l i t e w s k i c h .Prasa litewska /2.VI.1933/:Dn.31 maja r.b. poseł estoński wLitwie p.Leppik wręczył ministrowi Komunikacji Wilejszysowi krzyż I-go stopnia orderu Orła Estońskiego. Tym samym orderem II-go stopnia p. Leppik udekorował generalnego sekretarza Sztencelisa, prezesa Izby Handlowo-Przemysłowej Dobkiewicziusa oraz dyrektora Departamentu Handlu Norkajtisa. Orderem III-go stopnia udekorowany został dyr.Dep.Ochrony Państwa Statkus.-

C o f n i ę c i e z e z w o l e n i a n a w y c i e c z k ę s t u d e n t ó w l i t e w s k i c h d o W i l e ń s z c z y z n y .Prasa kowieńska /z 1.VI.1933/:Grupa studentów uniwersytetu kowieńskiego w bież.sezonie letnim zamierzała urządzić pod kierownictwem Przedstawicielstwa Studentów wycieczkę do Wileńszczyzny. Udzielone swojego czasu zezwolenie na tę wycieczkę zostało cofnięte z jednoczesnym zakazem urządzenia święta akademików.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ZYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s A i d a s" o p o t r z e b i e o g r a n i c z e n i a k o n k u r e n c j i o b c o k r a j o w c ó w w L i t w i e ."Lietuvos Aidas" Nr.123 z 2.VI.1933 r. Art.p.t."Nasza praca". Streszczenie:

Skutkiem kryzysu ekonomicznego, ciągłego przyrostu ludności oraz wzmożonej produkcji inteligencji, niemal we wszystkich dziedzinach życia litewskiego spostrzega się dysproporcję pomiędzy podażą siły roboczej a ilością pracy. Poczyna braknąć pracy. Rząd litewski winienby zawczasu zająć się uregulowaniem tej palącej kwestji. Przedewszystkiem należy zwrócić uwagę na obcokrajowców, zajmujących w Litwie wiele placówek pracy. W dn. 1 maja r.b. ilość obcokrajowców wynosiła 12.458 osób, z czego 555 kupców, 1.688 rzemieślników, 2.962 robotników, 247 nauczycieli, 67 artystów, 73 urzędników państwowych,506 urzędników instytucyj prywatnych, 86 duchownych, 65 inżynierów i 35 doktorów. Pod względem narodowości obcokrajowców wypada stwierdzić, iż 5.573 z nich wcale nie posiada obywatelstwa. Są to przeważnie uciekinierzy z Rosji Sowieckiej. Drugie miejsce w obozie obcokrajowców zajmują obywatele niemieccy, których liczba wynosi 3.031. Ilość optantów niemieckich wynosi w Litwie 1.341. W Kraju Kłajpedzkim zamieszkuje 2.151 obywateli niemieckich i 1.361 optantów. Niemcy traktują Litwę przeważnie, jako źródło dochodów. Trzecie miejsce pod względem liczebności zajmują w Litwie Łotysze, których ilość wynosi 1.110, czwarte - obywatele Zjedn.St.Ameryki w liczbie 439, dalej zaś idą mniejsze grupy obcokrajowców, nieprzekraczające 100 osób.

Ogólna ilość obcokrajowców w Kraju Kłajpedzkim wynosi 4.657, zaś w Kownie 2.660. Rocznie Niemcy zarabiają w Litwie ok.12 milj.- zaś wszyscy obcokrajowcy ok.20 milj.litów. Znaczna część tych pieniędzy

odpływa zagranicę. Obcokrajowcy więc konkurując z obywatelami Litwy w pracy oraz utrudniając im możność zarobkowania i "eksportując"zagranicę pieniądze litewskie, przynoszą krajowi podwójną szkodę. Chociaż Litwa jest krajem znanym z gościnności, jednak najwyższy już czas,by władze litewskie uporządkowały kwestję wydawania zezwoleń na pracę obcokrajowcom oraz na przyjazd do Litwy. Wymaga tego dobro pracy obywateli Litwy.-

Kronika.

Usunięcie Wiłkajtisa z partji socjaldemokratycznej."Rytas" Nr.124 /VI.1933/: Komitet organizacyjny litewskiej partji socjaldemokratycznej usunął z partji b. dyrektora kowieńskiej Kasy Chorych Wiłkajtisa. Przyczyną usunięcia jest współpraca Wiłkajtisa te sferami prorządowemi, niedająca się uzgodnić z programem partji. Ponieważ jednak dotąd centralny komitet partji S.D. nie zatwierdził postanowienia komitetu organizacyjnego, kwestja usunięcia Wiłkajtisa nie jest ostatecznie przesądzona.

Dokoła redukcji aparatu urzędniczego w Litwie.Prasa kowieńska /z 1.VI.1933/: Sprawa zwalniania kobiet zamężnych z urzędów państwowych została załatwiona w sposób następujący: zwolnione zostaną mianowicie urzędniczki, których mężowie pobierają przeszło 600 lt. miesięcznie i których rodzina składa się wyłącznie z 2-ch osób - męża i żony. Dla osób z trzech osób norma ta będzie podniesiona do 650 lt, zaś z 4-ch osób do 700 lt. Nowi urzędnicy na miejsce zredukowanych będą przyjmowani jedynie w razie koniecznej potrzeby..

Pozatem zostaną stopniowo zwolnieni emeryci, urzędnicy nieetatowi oraz nieposiadający obowiązkowego cenzusu naukowego. Djety i inne dodatki nadzwyczajne zostaną znacznie zmniejszone.

Nowy naczelnik pow. szakiowskiego.Prasa kowieńska /z 1.VI.1933/:Na miejsce ustępującego naczelnika pow.szakiowskiego Kerpy przewidziana jest kandydatura dotychczasowego wiceprokuratora Sądu Okręgowego w Szawlach p.Kalenda.

Ukaranie redaktora "Memelländische Rundschau".Prasa kowieńska /z 1.VI.1933/:Komendant m.Kłajpedy ukarał odpowiedzialnego redaktora"Memelländische Rundschau" Preikszą grzywną w wys.500 lt. lub czternastodniowym aresztem za artykuł, w którym dopatrzono się chęci podżegania ludności. Niedawno tenże redaktor ukarany był aresztem siedmiodniowym z zamianą na 200 lt.grzywny.

Dokoła zmian w związku dziennikarzy litewskich."Rytas" Nr.123 /VI.1933/:Jak donosi "Volksblatt", prorządowe sfery litewskie dążą do rozciągnięcia wpływów związku narodowców na litewski związek dziennikarzy. W związku z tem ze związku dziennikarzy będzie musiało ustąpić wiele osób o orjentacji opozycyjnej.-

Manewry szkolne."Lietuvos Aidas" Nr.123 /VI.1933/:W dn. 29 maja r.b. odbyły się manewry szkolne okręgu kowieńskiego, mające na celu uzupełnienie przysposobienia wojskowego młodzieży szkolnej. W manewrach wzięło udział ok.500 uczni. Kierownictwo manewrów spoczywało w rękach doświadczonych oficerów.

Dokoła projektu utworzenia szkoły nauk politycznych w Litwie."Echo" Nr.148 /VI.1933/:Odpowiednie władze opracowały już projekt statutu szkoły nauk politycznych w Litwie. Szkoła ta zostanie uruchomiona z początkiem roku 1934. Inicjatorem otworzenia szkoły jest, jak wiadomo, rektor uniwersytetu kowieńskiego prof.Römer.

Sprawa zlitewszczania nazwisk."Dzień Kowieński" Nr.121 /VI.1933/: Dn.1 czerwca r.b. w Kownie w lokalu związku strzeleckiego z inicjatywy zespołu redakcyjnego czasopisma "Gintoji Kaupa" odbyło się zebranie, poświęcone sprawie przywrócenia pierwotnego brzmienia litewskiego słowiańskim nazwiskom Litwinów. Docent uniwersytetu kowieńskiego dr.Salys w obszernym odczycie przedstawił dzieje wypaczania nazwisk litewskich. Została wyłoniona specjalna komisja oczyszczania nazw i nazwisk, w skład której weszli dr.Salys i redaktor "L.Aidasa" Szejnius.-